

Kursrapport för Straffrätt, 15 hp, höstterminen 2022, kurskod: JU211L, tillfälleskod: 29842

Inledning om hur kursen bedrevs HT22

Enligt Stockholms universitets regler för undervisning och examination ska en kursrapport sammanställas senast tio veckor efter avslutad kurs. I detta dokument sammanställer vi den kursrapport som enligt universitetets centrala riktlinjer ska göras. Detta dokument innehåller därför en sammanställning av kursvärderingen samt kursansvarigas analys av denna m.m.

Inledningsvis ska sägas något allmänt om under vilka förutsättningar som kursen bedrevs HT22. Även om pandemin fortfarande pågår, har kursen bedrivits i linje med Stockholms universitets centrala beslut och Juridiska institutionens beslut att undervisningen ska ske i fysiska undervisningssalar på plats vid Stockholms universitet. Det kan dock noteras att några få föreläsningar genomfördes digitalt via Zoom eller genom inspelade föreläsningar som fanns tillgängliga på kurssidan i Athena. I linje med universitetets och institutionens riktlinjer, utgjorde de dock ett ytterst litet inslag på kursen. Enstaka seminarium hölls helt eller delvis i Zoom, vilket berodde på att det under vissa dagar på kursen inte fanns en enda ledig undervisningslokal på Stockholms universitet samt att det under åtminstone en dag på kursen på grund av vädret var svårt att ta sig till universitetet. Inslagen av den digitala undervisningen motiverades alltså av rent praktiska skäl.

Kursansvariga

Dennis Martinsson och Annika Suominen

Svarsfrekvens och resultat från de universitetsgemensamma frågorna m.m.

Svarsfrekvens: Totalt besvarade 38 studenter kursvärderingen. Under HT22 var totalt 296 studenter registrerade på kursen (inkl. omregistrerade studenter). Således besvarades kursvärderingen av cirka 12,8 % av de studenter som var registrerade på kursen. Det ska framhållas att det till följd av den låga svarsfrekvensen är svårt att dra slutsatser om bland annat hur pass representativa de inkomna svaren är, o.s.v.

Resultatet av de kvantitativa universitetsgemensamma frågorna: I enlighet med riktlinjerna från Stockholms universitet, läggs resultatet från de universitetsgemensamma kvantitativa frågorna till denna kursrapport som en bilaga.

Kursansvarigas sammanställning av fritextsvaren m.m.

Kursen styrkor enligt studenterna: Av de kvalitativa delarna av kursvärderingen, med fritextsvar rörande kursens styrkor framhålls många positiva aspekter. Som kursansvariga ser vi mycket positivt på att studenterna – även vid denna kursvärdering – upplever att kursupplägget följer en synnerligen logisk och genomtänkt struktur, där föreläsningar och seminarier matchar varandra ämnesmässigt och det finns en tydlig och tänkt progression inom kursen. Följande kommentarer illustrerar detta väl:

”Föreläsningarna var mycket tankeväckande, tydliga. Hög kvalitet på alla föreläsare. Seminarierna var ett bra komplement till föreläsningarna som breddade och fördjupade förståelsen.”

”Jag tycker mycket om upplägget att först ha en föreläsning på ett ämne och sedan ett efterföljande seminarium på samma ämne. För min del var det moment som särskilt bidrog till min förståelse av straffrätten seminarierna.”

”Att föreläsning och seminarium på samma tema ligger i nära anslutning är ett fantastiskt upplägg.”

”Jag tycker att kursen genomgående varstrukturerad, lärorik och intressant.”

”Det är mer liksom hela kursen som gjort det enklare att ta till sig kurslitteraturen. Tycker definitivt att alla föreläsningar hjälpt till för att ge en översikt av ett visst tema som varit en superbra ’introduktion’ eller vad jag ska säga till seminarierna. Seminarierna har verkligen bidragit till fördjupning i olika delar av straffrätten.”

”Jag tror att det är en kombination av seminarier och föreläsningar. Föreläsningar ger ju generellt en introduktion till allt man läser. Sedan seminarierna då man applicerar lagen och konkretiserar rättspolitiska problem och ställningstaganden.”

I linje med detta framhåller studenterna unisont och i ytterst uppskattande ord, särskilt seminarierna som en tydlig styrka hos kursen – studenterna upplever att seminarierna ger möjlighet till fördjupning och att seminarierna ger en god förståelse av de straffrättsliga frågorna och temana som seminarierna uppmärksammar samtidigt som de ger tillfälle att fråga undervisande lärare om det är något som man som student särskilt undrar över. Några studenter framhåller exempelvis hur frågorna till materialet till respektive seminarium – t.ex. konkreta frågor i anslutning till olika rättsfall – har bidragit till att öka deras förståelse för vad man som student bör och kan reflektera över när man förbereder sig inför ett seminarium. Flera studenter framhåller också att de upplevde det som mycket positivt att de inför och vid seminarierna fick en bättre förståelse av hur man bör och kan gå tillväga för att ”lösa” olika straffrättsliga problemkomplex.

Vidare framhåller studenterna att även föreläsningarna är en tydlig styrka med kursen: de ger tillfälle till både översikt och fördjupning, särskilt framhålls att föreläsningarna ger möjlighet till en översikt eller inventering av de viktigaste straffrättsliga problemkomplexen inom ett visst område. Några studenter framhåller också att föreläsningarna bidragit till att konkreta visa på vad som inom ramen för kursen menas med att studenterna ska inta ett kritiskt förhållningssätt till straffrättsämnet. Även vid besvarandet av andra frågor i kursvärderingen, framhålls det i åtminstone några svar som positivt att det vid föreläsningarna framhålls var någonstans som det kritiska förhållningssättet utspelar sig genom att flera föreläsare var tydliga med om det handlade om gällande rätt, lagstiftningsnivån o.s.v. En synpunkt som ges av många studenter är att de upplevde det som uppfriskande, men samtidigt att det blev mer konkret, att de undervisande lärarna riktade kritik mot enskilda avgöranden från Högsta domstolen, hur viss lagstiftning rent dogmatiskt är konstruerad, hur vissa uttalanden och argument i juridiskt relevanta källor inte alltid framstår som övertygande samt att lärarna framhållit olika tolkningsalternativ och olika uppfattningar bland exempelvis olika rättsvetenskapare och författare.

En annan styrka som framhålls när det gäller undervisningen – vad gäller både föreläsningar och seminarier – är att studenterna i synnerligen uppskattade ordalag anger att de upplever att de teman som uppmärksammats under kursens gång har haft en tydlig koppling till samhällsutvecklingen och vad straffrättens roll i ett bredare samhällsperspektiv. I detta avseende skriver flera studenter att de särskilt uppskattar att undervisningen inte bara fokuserade på att tillämpa relevanta bestämmelser, utan att kursen gav tillfälle att uppmärksamma varför olika straffbestämmelser ser ut som de gör, vilka avvägningar som lagstiftaren gjorde i samband med att något kriminaliserades, o.s.v. Eftersom det är en medveten satsning från kursföreståndarna att både synliggöra vad ett kritiskt/akademiskt förhållningssätt till juridiken innebär (och att det kan se ut på många olika sätt) och att synliggöra och problematisera straffrättens roll i samhället, är det givetvis positivt att vi som lärarlag – även i denna kursvärdering och på ett ännu tydligare vis i jämförelse med tidigare kursvärderingar – har nått fram till studenterna på framför allt dessa punkter eftersom dessa moment är tänkta att genomsyra kursens alla moment.

Studenterna ger genomgående synnerligen goda omdömen om lärolaget i sin helhet och samtliga lärare omnämns också vid namn om att vara särskilt skickliga pedagoger. Genomgående framhåller studenterna att samtliga lärare på kursen är oerhört passionerade och engagerade i straffrättsämnet och i sin lärarroll. Samtliga undervisande lärare beskrivs som pedagogiska, tydliga, kunniga, strukturerade och är skickliga på att förklara komplexa begrepp eller problem och att synliggöra olika problemkomplex. Det är givetvis ett mycket gott betyg till oss som lärolag.

På den särskilda frågan om vilka undervisningsmoment som särskilt bidragit till studenternas förståelse av straffrätten framhåller studenterna – även vid denna kursvärdering – unisont seminarierna som det enskilt starkaste momentet på kursen i detta avseende. Det ska igen framhållas att studenterna upplever det som mycket positivt att kursen har strukturerats så att en föreläsning på ett visst tema har följts upp av ett seminarium på samma tema. Studenterna upplever att detta upplägg i sig har bidragit positivt till deras förståelse av straffrättsämnet. Även om det är seminarierna i sin helhet som bidragit till detta, omnämns vissa seminarier särskilt, såsom osjälvständiga brottsformer (förstadier och fleras deltagande vid brott) och sexualbrotten. Generellt uppger studenterna att seminarierna bidragit till en fördjupad förståelse för straffrättsämnet och studenter har särskilt uppskattat att seminarierna (och delvis föreläsningarna) också innehållit inslag som fångar upp aktuella lagförslag, rättsfall och inslag av ett kritiskt/akademiskt förhållningssätt där bland annat relevanta rättspolitiska inslag har uppmärksammats (där det är relevant). Vid den här kursutvärderingen nämner också

många studenter att de har gillat att kursen har fokuserat på relevanta rättsfall, vilket har bidragit till deras förståelse av hur domstolarna hanterar olika straffrättsliga frågor. Vi drar slutsatsen att det igen är seminarieundervisningen som helhet som bidragit till att stärka studenternas förståelse för straffrättsämnet.

På den särskilda frågan om på vilket sätt grundkursen i straffrätt bidragit till att utveckla förståelse för och förmågan att använda juridisk argumentation, inklusive lagtolkningsfrågor, är fritextsvaren något färre och lite kortare. Det gör det inte helt lätt att sammanställa denna del, samtidigt ska framhållas att studenter vid besvarandet av andra delar av kursvärderingen skriver om denna fråga. Men om något ska sägas, ger fritextsvaren intrycket att det är flera moment på kursen som bidragit till detta. Vår övergripande slutsats är – även i denna kursrapport – att det är kursen som helhet som stärkt studenternas förmåga i detta avseende. När konkreta exempel nämns från undervisningen, lyfter studenterna bland annat fram den inledande undervisningen (om legalitetsprincipen och lagtolkning), liksom hur rättsfall har använts genomgående i undervisningen på ett sätt som studenterna upplever gör det lättare att ta till sig hur domstolarna argumenterar och i några studentsvar framhålls att kursen genomgående har haft en bra balans mellan övergripande perspektiv och detaljer. I några fritextsvar framhålls också att det uppskattas att det genomgående under kursen har påpekats vikten av argumentation. Flera studenter tycker också att utformningen av PM-uppgiften gav dem en möjlighet att träna sin juridiska argumentation. De följande kommentarerna är ganska typiska för de svar som lämnats i förhållande till frågan hur kursen stärkt studenternas juridisk argumentation:

”Genom att tydligt visa systematiken på en detaljerad nivå kombinerat med de stora frågorna på en mer samhällsvetenskaplig filosofisk nivå. Även genom att löpande noggrant gå igenom viktiga lagrum och noga förklara vad olika ord står för.”

”Genom att gå igenom olika rättsfall, t.ex. NJA 2016 s. 3, analysera hur lagtolkning har gjorts. Angående juridisk argumentation tycker jag att kursen har gjort det bra, därför att lärare ställer krav på rättskällor och kritisk analys av om ett lagrum/rekvisit kan tillämpas. Detta har utvecklat min juridiska argumentation.”

”Känns som kursen bidragit mycket till att utveckla min förståelse för och förmåga att använda juridisk argumentation samt lagtolkningsfrågor. Det känns som att kursen givit mig mycket.”

”Alltså det här är första kursen som överhuvudtaget tar upp frågor om lagtolkning så all heder till er. Uppskattar den inledande föreläsningen om metod mm, bra att kunna gå tillbaka och lyssna flera gånger och blev så mkt enklare att fatta med den där liknelsen vid ägg. Men seminarie hjälpte också att fatta det bättre. Superbra att alla lärare säger att det

viktiga är att motivera och att man kan argumentera på lite olika sätt – trodde verkligen straffrätt var mer svartvitt!”

”Den har givit en större förståelse kring statens relation till det allmänna och vidare belyst lagstiftningsprocessen i förhållande till gällande rätt.”

På den särskilda frågan om på vilket sätt grundkursen i straffrätt bidragit till att stärka förmågan att kunna anlägga ett kritiskt förhållningssätt i förhållande till juridiken, är fritextsvaren något färre än för övriga frågor. Det medför att det något utmanande att sammanställa denna del, men samtidigt ska framhållas att det finns fritextsvar för övriga frågor som också ger en indikation på hur studenter uppfattat detta i undervisningen. Av fritextsvaren får vi dock intrycket att det är flera moment på kursen som bidragit till detta. Här nämner vissa studenter att de uppskattat att det vid föreläsningarna konkretiserats vad som menas med ett kritiskt förhållningssätt i förhållande till temat för den aktuella föreläsningen. Även vid denna kursvärdering nämner studenter exempelvis de undervisningsmoment som försökt påvisa lagstiftarens rättspolitiska motivering till ett visst lagförslag och hur detta sedan ska hanteras praktiskt när domstolar (och jurister) ska tillämpa en viss bestämmelse i praktiken samt straffrättens roll i samhället – här omnämns särskilt de delar av undervisningen som handlar om symbollagstiftning. Men också de inledande seminarierna (med fokus på bland annat legalitetsprincipen och vissa rättspolitiska frågor såsom relationen mellan Högsta domstolen och lagstiftaren) nämns, om än i mindre utsträckning när studenter omnämner särskilda moment. Vårt intryck av svaren i denna del samt fritextsvar för övriga frågor som tar upp denna fråga, är att det snarast är kursen som helhet som bidragit till att studenternas förmåga i argumentation och lagtolkning. Följande kommentarer illustrerar mycket väl vad studenterna uttrycker om denna del av kursen:

”Tycker vi fokuserat mycket på att hela tiden anlägga ett kritiskt förhållningssätt i förhållande till juridiken och uppskattar extra mycket att det vid respektive föreläsning togs upp lite om detta – väldigt bra!”

”Det var bra att föreläsarna var kritisk till doktrin och HD, eftersom vi innan ofta fått lära oss att bara acceptera det som uttrycks i doktrin och praxis. Det var även nyttigt att lära sig om konflikten mellan experter och lagstiftaren. Det visade tydligt på hur juridiken (speciellt inom straffrätten) ofta är ett resultat av politiken.”

”Under denna kurs har vi – för första gången på juristprogrammet – uppmanats att förhålla oss kritiska till litteraturen och därtill faktiskt haft utrymme att, utan att det ansetts vara felaktigt, bilda våra egna uppfattningar och ha egna tolkningar av gällande rätt. Under seminarium behandlades doktrin som "bara" doktrin – jättebra!”

”Fremst ur ett kriminologiskt perspektiv utifrån sambolagstiftning och kriminalisering. Det är väl fremst dessa två perspektiv som har anlagts på vissa lagrum. Jag har t.ex. blivit mer kritisk i förhållande till straffskärpningar och nykriminaliseringar än innan jag läste kursen.”

Här vill vi som kursföreläsare med dessa kommentarer särskilt synliggöra att studenterna verkar ger uttryck för att de efter grundkursen i straffrätt inte enbart fått med sig verktyg för att kunna inta ett kritiskt/akademiskt förhållningssätt till straffrättsämnet, utan till juridiken som sådan. Det tyder på att kursen har lagts upp på ett sådant vis att studenterna genomgående tränats på generiska förmågor, med straffrätten som exempel, och att dessa stärkts hos studenterna.

Härutöver kan framhållas att flera studenter på olika ställen i kursvärderingen framhåller det som positivt att undervisningen har inkluderat utdrag från förarbetena och från lagstiftningsprocessen, såsom Lagrådets yttrande och igen kan sägas att studenterna uppskattar hur rättsfall genomgående används under hela kursen. Av detta drar vi slutsatsen att studenterna upplever att inkluderingen av detta material exempelvis har bidragit till att stärka förmågan till juridisk argumentation eftersom den här typen av material illustrerar att och hur man kan argumentera på lite olika vis i förhållande till straffrättsliga frågor.

Slutligen ska sägas att åtminstone två studenter nämnde det som mycket positivt att de tillämpningsscenarioer som vi uppmärksammat på seminarierna mer eller mindre var identiska med examinationen och att examinationen ligger mycket nära undervisningen. Sådär skriver en student: ”Examinationen var väldigt rättvis och täckte allt som varit med i undervisningen.”

Kursens svagheter enligt studenterna: Av de kvalitativa delarna av kursvärderingen, med fritextsvar rörande kursens svagheter – och därmed vad som eventuellt kan förbättras med kursen – så framkommer det framför allt två aspekter som merparten av studenterna vill se förbättras. Det ena handlar om PowerPoint-presentationer och det andra handlar om tillåtet material till tentamen. Gällande PowerPoint-presentationer handlar det om att studenter generellt önskar att de fanns tillgängliga på förhand och att det ibland var så att det inte stod särskilt mycket text på enstaka slides samt att vissa föreläsare inte alls använde PowerPoint. Gällande tillåtet material till tentamen handlar det om att det var mycket som var tillåtet och att det därför, exempelvis, innebar att man som enskild student behövde skriva ut förhållandevis mycket. Generellt kan studenternas synpunkt sammanfattas så att

de efterfrågar en annan lösning på detta. Någon student kommenterar att det ibland blev lite väl tajt i schemat mellan föreläsning på ett visst tema och efterföljande seminarium på samma tema. Någon student önskade mer tid på tentamen. Någon student önskar annan kurslitteratur. Några studenter önskade att basgrupperna användes på ett tydligare sätt av lärarna och någon nämner att det exempelvis hade varit önskvärt om basgrupperna fått redovisa eller liknande.

Kursansvariga analys och slutsatser av behovet av förändringar m.m.

Reflektioner över de förslag m.m. som framkommit i kursvärderingen avseende kursens svagheter m.m.

Gällande önskemålet om utökad tid på tentamen är det en synpunkt som vi ibland får, det är något som åtminstone någon student brukar uttrycka i kursvärderingen. Därför upprepar vi här samma sak som i förra kursrapporten. Såvitt vi känner till är det inte en fråga som vi som kursansvariga kan bestämma över, utan det beslutet tas centralt på Stockholms universitet. Men vi kan däremot framhålla det som vi brukar säga under kursens gång: frågorna som ställs på tentamen är givetvis anpassade till den tid som studenter har till sitt förfogande och att bedömningen av tentamenssvaren givetvis utgår från att frågorna på tentamen ska besvaras inom en viss tid. Vidare kan sägas att vi alltid är nogga med att säkra att tentamensfrågorna återspeglar undervisningen under innevarande termin (studenter framhåller också detta som något positivt i kursvärderingen!) och har man deltagit aktivt vid föreläsningarna och seminarierna så ska det vara både möjligt och görbart att besvara frågorna på ett insiktsfullt vis under den tid som tentamen går. Slutsatsen är därför att ingen särskild åtgärd vidtas, eftersom vi som kursansvariga saknar möjligheter att påverka den tid som står till förfogande vid tentamen, men att vi som sagt fortsatt formulerar tentamensfrågor som återspeglar undervisningen och har man aktivt deltagit i undervisningen så ska det gå att besvara dem på ett initierat vis på den tid som man har till sitt förfogande.

Angående kurslitteraturen kan i korthet sägas att vi som kursansvariga alltid överväger vad som ska utgöra den obligatoriska kurslitteraturen och reflekterar därför alltid över olika alternativ. Emellertid ser vi att det i nuläget inte finns något alternativ till den kurslitteratur som används, åtminstone på det viset att de eventuella alternativ som finns på marknaden inte lever upp till de krav som måste ställas på litteratur som ska ingå på en kurs på universitetsnivå. Slutsatsen är därför att ingen särskild åtgärd vidtas.

När det gäller schemat och påpekandet om att det ibland är lite tajt mellan en föreläsning och efterföljande seminarium på samma tema, kan generellt sägas att vi försöker efterstäva

att det finns ”luft” mellan föreläsning och seminarier när vi planerar kursen. Emellertid, på grund av en påtaglig lokalbrist vid hela Stockholms universitet, är lokalbokningen varje termin ett otroligt svårlöst pussel och trots dessa svårigheter lyckas vi ändå varje termin få ihop schemat så att föreläsning på ett visst tema och efterföljande seminarier på samma tema ändå kommer i just den ordningen. Vi är givetvis medvetna om detta problem, men vi kan som kursansvariga på en enskild kurs egentligen inte göra mer eftersom det handlar om lokal- och resursbrist på Stockholms universitet. Till det kommer också att kursen måste ges enligt en av universitetet beslutad tidsram och vi får exempelvis inte inleda kursen tidigare eller avsluta den senare än detta beslut. Slutsatsen är därför att ingen särskild åtgärd vidtas, utan att vi alltså fortsätter att planera kursen så att föreläsningar på ett visst tema följs av ett seminarium på samma tema och i den mån det går försöker vi se till att det finns ”luft” men på grund av ovannämnda praktiska realiteter är det inte alltid något som kan garanteras.

Gällande kommentarerna och synpunkterna om PowerPoint kan generellt sägas att de synpunkter som framkommer i denna kursvärderingen också är sådant som framkommit i tidigare kursvärderingar. I denna kursvärdering var det dock fler studenter än tidigare som gav uttryck för samma synpunkt i detta avseende. Eftersom denna synpunkt bemötts i tidigare kursrapporter, får vi här upprepa vad vi sagt i tidigare kursrapporter. Avseende PowerPoint-presentation kan generellt sägas att det av kursbeskrivningen framgår att vi som kursansvariga inte kan bestämma över användningen av PowerPoint, utan det är den enskilde lärarens val om PowerPoint används, om och när PowerPoint-presentationer i så fall publiceras till studenter, o.s.v. I denna del kan alltså vi som kursansvariga inte tvinga lärare på kursen att använda PowerPoint eller att lägga ut eventuella presentationer – varken på förhand eller i efterhand. Vidare är det så att en adekvat användning av PowerPoint bör göras så att de olika bilderna/sliderna inte innehåller för mycket text – det ska just handla om punkter/stödord/bilder snarare än mycket information i form av text. Det kan också inflikas att vissa föreläsare har valt av rent pedagogiska skäl att inte använda PowerPoint utan i stället skriva stödord på tavlan. Vi förstår att det för vissa studenter hade underlättat inlärningen att få ha med sig PowerPoint-presentationerna redan före föreläsningen, men vi tror också att det att de i allra flesta situationer bör fungera när de läggs ut direkt efter föreläsningen. Slutsatsen är därför att ingen särskild åtgärd vidtas.

Avseende kommentarerna och synpunkterna på vad som är tillåtet att ta med sig till den webbaserade salstentamen kan först sägas att vi använder ett alternativ som innebär att studenter får ta med sig kurslitteraturen, allt kursmaterial och alla anteckningar – oavsett form. Kursens undervisning utgår också från gällande rätt, vilket när det gäller straffrättslig lagtext för just den här kursomgången innebär att väldigt många lagändringar skedde under hela 2022, vilket konkret innebär att en lagbok från 2022 inte var tillräckligt. Det går i detta sammanhang, tyvärr, inte att komma ifrån att straffrätten är ett område där lagstiftningstakten är mycket hög. Emellertid var vi tydliga vid kursintroduktionen (och i kursbeskrivningen) med att studenter exempelvis fick skriva ut och ta med sig uppdaterad

lagtext från exempelvis riksdagens hemsida. I kursvärderingen har många studenter påpekat att kursen borde erbjuda en översikt av lagändringar och att tillhanda någon form av kompendium eller liknande. Vi har förståelse för den synpunkten, men det skulle innebära ett orimligt merarbete för de kursansvariga eftersom en sådan sammanställning skulle se mycket olika ut beroende på vilken lagbok som olika studenter har samt kräva kontinuerlig uppdatering. Dessutom skulle samma problem uppstå där som i relation till lagboken när ny straffrättslig lagtext tillkommer och/eller ändras. Samtidigt ska understrykas att studenter – mot bakgrund av vad som fokuserats på under undervisningen – under kursens gång har blivit uppmärksammade på relevanta lagändringar, t.ex. BrB 2 kap. och 6 kap. Vi har också förståelse för att studenter generellt tycker att det potentiellt kan bli mycket att skriva ut (kursmaterial, anteckningar, lagtext) och ta med sig till tentamen. I nuläget ser vi dock inte någon lösning på just detta under de förutsättningar som rådde gällande exempelvis de många lagändringarna som skedde under 2022. Som kursansvariga hade vi exempelvis gärna sett att det var möjligt att vid den webbaserade salstentamen i Exia ge studenter tillgång till exempelvis JUNO och/eller riksdagens hemsida med uppdaterad lagtext. Om detta hade varit möjligt att göra i Exia, så hade frågan om uppdaterad lagtext inte utgjort något problem. Emellertid är det inte möjligt att göra i Exia.

Här vill vi inflika att från och med vårterminen 2023 har Stockholms universitet och Juridiska institutionen beslutat att Exia ska fasas ut och inte längre ska användas vid salstentamen, utan ska ersättas av ett annat program som heter Inspera. Såvitt vi förstår erbjuder Inspera helt andra möjligheter, bland annat ska det finnas tekniska lösningar som gör det möjligt att – vid en webbaserad salstentamen – ge studenter tillgång till exempelvis den sida på riksdagens hemsida där en uppdaterad version av brottsbalken återfinns (alltså en begränsad tillgång till vissa sidor på internet). Vi vill dock understryka att vi är långt ifrån säkra på att det går och under vilka förutsättningar som det är möjligt att göra i Inspera, men just nu undersöker vi aktivt vilka tekniska möjligheter som finns när det gäller att exempelvis under den webbaserade salstentamen i Inspera ge studenter tillgång till exempelvis JUNO (där både lagkommentaren och uppdaterad lagtext finns) och/eller riksdagens hemsida med uppdaterad lagtext för exempelvis brottsbalken. Vi vill understryka att vi i nuläget inte vet om detta går, men vår förhoppning är att det går. Under förutsättning att det går att göra, kommer det för straffrättskursens del att gälla från och med ordinarie tentamen VT23.

Eventuella förändringar mot bakgrund av kursvärderingen

Frågan om eventuella förändringar har beskrivits, reflekterats över och klagjorts i den föregående rubriken. På det stora hela är vårt odelade intryck att studenterna är mycket nöjda med hur kursen bedrevs HT22, vad gäller innehållet, upplägget, undervisningen och

genomförandet av kursen. Vi ser att studenterna särskilt har uppskattat synliggörandet av straffrättens roll i samhället, liksom att kursen har försett dem med verktyg framöver för att kunna inta ett kritiskt/akademiskt förhållningssätt till juridiken i allmänhet. Vi ser därför inte någon anledning att göra några större förändringar av kursupplägget och liknande. Det kan dock – igen – understrykas att de önskemål och synpunkter gällande kursens svagheter framför allt rör sådana aspekter som vi på en enskild kurs (såsom beskrivits ovan) egentligen inte kan påverka eftersom vi behöver bedriva kursen och undervisningen i linje med de beslut som fattas av Stockholms universitet centralt och Juridiska institutionen. Som nämnts ovan är vår förhoppning att övergången till Inspira som det program som från och med VT23 ska användas vid webbaserade salstentamen, kommer innebära andra tekniska möjligheter som förhoppningsvis gör att uppdaterad lagtext går att tillhandahålla digitalt på något vis.

Övriga kommentarer

Även vid den här kursvärderingen vill vi som kursansvariga framhålla att studenter under den här kursomgången har varit aktiva vid föreläsningarna. Vi ser det som odelat positivt att studenterna också denna termin i mycket hög utsträckning har ställt följdfrågor vid föreläsningarna direkt till den som hållit i föreläsningen. Vi tror att det är en fortsatt positiv effekt av återgången från digital till campusbaserad undervisning: att studenter är mer aktiva under föreläsningarna och kan ställa frågor direkt till föreläsaren under just själva föreläsningen. Vi ser även den här kursomgången att det talar med styrka för att fortsätta låta den absoluta merparten av föreläsningarna ges på plats på campus.

Det kan tilläggas att utfallet av tentaresultatet från den ordinarie tentamen HT22 mer eller mindre var identiskt med den ordinarie tentamen VT22. Det tyder dels på att kvaliteten på undervisningen mellan kursomgångarna håller en mycket jämn nivå, dels att det finns ett mycket nära samband mellan undervisningen och examinationen eftersom examinationen (alltid) baseras på den undervisning som bedrivits under innevarande termin.

En sista aspekt som bör beröras i en kursrapport av det här slaget är utfallet på frågan som rör vilken tid som studenter lagt ned på sina studier. Av sammanställningen rörande den frågan framgår att det i jämförelse med tidigare kursvärderingar, spretar betydligt rörande hur mycket tid som studenterna lägger ned på sina studier, inkl. schemalagd undervisning. Ungefär 40% uppger att de ägnar mer än 35 timmar/vecka på sina studier. Samtidigt är det 23% som uppger att de lägger ned mindre än 30 timmar/vecka på sina studier och totalt 9% anger att de lägger ned 6-11 timmar/vecka, vilket knappt motsvarar den schemalagda undervisningen. Vi ser även i denna kursrapport med viss oro över att förhållandevis många studenter inte förefaller ägna sig åt heltidsstudier. Vi vill därför understryka att vi utgår från att studenter bedriver studier på heltid och att vi ser ett omedelbart samband mellan den tid som studenter lägger ned på förberedelser inför (framför allt) seminarieundervisningen

och utfallet på tentamen. Vi vill därför understryka att kursen kräver att man som student lägger ned 40 timmar (inkl. schemalagda föreläsningar och seminarier) i veckan om man ska få åtminstone godkänt på de examinerande momenten. Vi vill också framhålla att kursen pedagogiskt har strukturerats utifrån att den studeras på heltid, vilket betyder att tempot på kursen kan upplevas som relativt högt. Därför är både upplägget på kursen, schemat och tid för egen inläring tänkt att fungera såsom heltidsstudier.

Bilagor

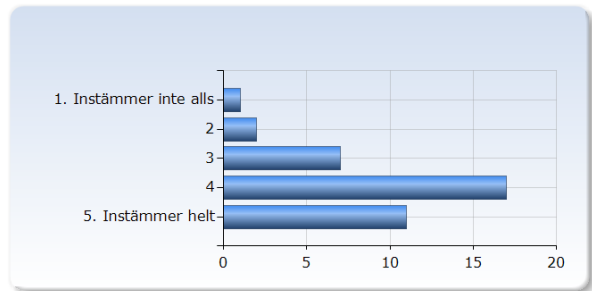
Till denna kursrapport bifogas sammanställningen över de kvantitativa universitetsgemensamma frågorna.

Kursvärdering Straffrätt HT22

Antal svar: 38

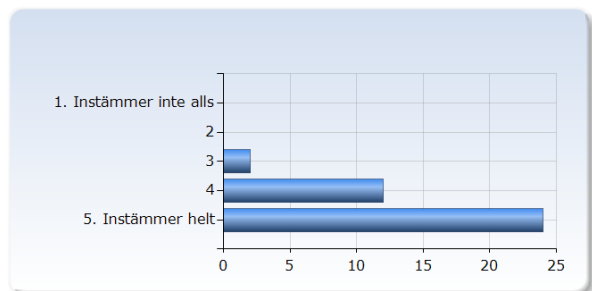
1. Överlag är jag nöjd med kursen.

Överlag är jag nöjd med kursen.	Antal svar
1. Instämmer inte alls	1 (2,6%)
2	2 (5,3%)
3	7 (18,4%)
4	17 (44,7%)
5. Instämmer helt	11 (28,9%)
Summa	38 (100,0%)

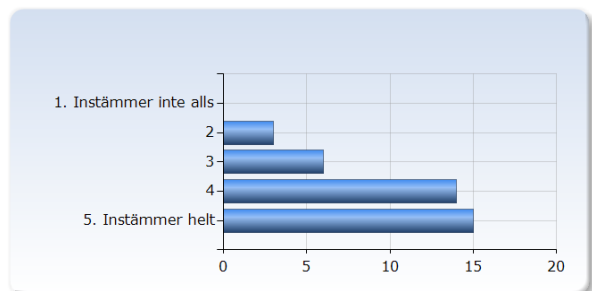
2. Kursens ämnesinnehåll var relevant för att jag skulle uppnå de förväntade studieresultaten.

Kursens ämnesinnehåll var relevant för att jag skulle uppnå de förväntade studieresultaten.	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	2 (5,3%)
4	12 (31,6%)
5. Instämmer helt	24 (63,2%)
Summa	38 (100,0%)

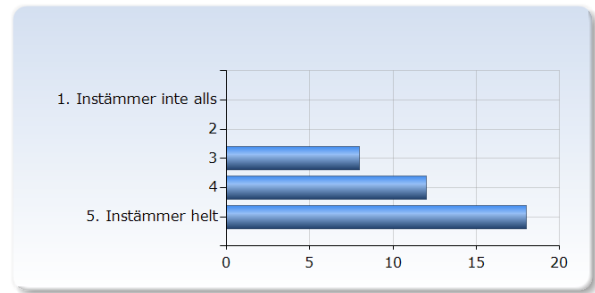
3. Undervisningen gav mig goda förutsättningar att uppnå de förväntade studieresultaten.

Undervisningen gav mig goda förutsättningar att uppnå de förväntade studieresultaten.	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	3 (7,9%)
3	6 (15,8%)
4	14 (36,8%)
5. Instämmer helt	15 (39,5%)
Summa	38 (100,0%)

4. Examinationen/erna prövade hur väl jag uppnått de förväntade studieresultaten.

Examinationen/erna prövade hur väl jag uppnått de förväntade studieresultaten.	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	8 (21,1%)
3	12 (31,6%)
4	18 (47,4%)
5. Instämmer helt	38 (100,0%)
Summa	(100,0%)

9. I genomsnitt har jag per vecka lagt ner ungefär följande antal timmar på kursen, sammanlagd tid inklusive självstudier.

I genomsnitt har jag per vecka lagt ner ungefär följande antal timmar på kursen, sammanlagd tid inklusive självstudier.	Antal svar
6 - 11	3 (9,1%)
12 - 17	0 (0,0%)
18 - 23	2 (6,1%)
24 - 29	3 (9,1%)
30 - 35	12 (36,4%)
36 - 41	10 (30,3%)
42 - 47	2 (6,1%)
48 - 53	0 (0,0%)
54 - 59	0 (0,0%)
60 - 65	1 (3,0%)
Summa	33 (100,0%)

